ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 26.02.1975 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

11

VYHLÁŠKA
ministra zahraničných vecí

z 27. novembra 1974

o Dohovore o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR)

Dňa 19.mája 1956 bol v Ženeve dojednaný Dohovor o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR).
Prezident republiky Dohovor ratifikoval s výhradou k jeho článku 47.
Listina Československej socialistickej republiky o prístupe bola uložená u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, depozitára Dohovoru, 4.septembra 1974.
Dohovor nadobudol platnosť na základe svojho článku 43 dňom 2. júla 1961 a pre Československú socialistickú republiku dňom 3. decembra 1974.
Český preklad Dohovoru sa vyhlasuje súčasne.*)

Minister:

Ing. Chňoupek v. r.

DOHOVOR

o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR)

Zmluvné strany,

uznavšie účelnosť jednotnej úpravy podmienok prepravnej zmluvy v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave, najmä pokiaľ ide o prepravné doklady používané pri tejto doprave a o zodpovednosť dopravcu,

dohodli sa takto:

KAPITOLA I
Rozsah platnosti

Článok 1

1. Tento Dohovor sa vzťahuje na každú zmluvu o preprave zásielok za odplatu cestným vozidlom, ak miesto prevzatia zásielky a predpokladané miesto jej dodania, ako sa uvádza v zmluve, ležia vo dvoch rôznych štátoch, z ktorých aspoň jeden je zmluvným štátom tohto Dohovoru. Toto ustanovenie platí bez ohľadu na trvalé bydlisko a štátnu príslušnosť strán.
2. Na účely tohto Dohovoru sa pod pojmom „vozidlá“ rozumejú motorové vozidlá, návesové súpravy, prívesy a návesy, ako ich definuje článok 4 Dohovoru o cestnej premávke z 19.septembra 1949.
3. Tento Dohovor platí aj vtedy, ak prepravy, na ktoré sa vzťahuje, uskutočňujú priamo štáty alebo štátne inštitúcie alebo štátne organizácie.
4. Dohovor sa nevzťahuje
   a) na prepravy uskutočňované v rámci medzinárodných poštových dohovorov,
   b) na prepravy mŕtvol,
   c) na prepravy sťahovaných zvrškov.
5. Zmluvné strany sa zaväzujú, že nebudú medzi sebou uzavierať osobitné dvojstranné alebo viacstranné dohody, ktoré by obsahovali odchýlky od tohto Dohovoru, s výnimkou dohôd, ktorými sa vylučuje platnosť toho Dohovoru pre ich pohraničný styk alebo ktorými sa pri prepravných výkonoch obmedzených iba na ich územie pripúšťa použitie náložného listu.

Článok 2

1. Ak sa naložené vozidlo prepravuje v niektorom úseku dopravnej cesty po mori, železnici, po vnútrozemskej vodnej ceste alebo vzduchom, vzťahuje sa tento Dohovor na celú prepravu, pokiaľ zásielka, s výnimkou prípadov uvedených v článku 14, nebola preložená. Ak sa však preukáže, že stratu, poškodenie alebo prekročenie dodacej lehoty, ktoré vznikli počas prepravy iným druhom dopravy než cestnej, nespôsobilo konanie alebo opomenutie cestného dopravcu, ale udalosť, ku ktorej mohlo dôjsť len počas a z dôvodu prepravy týmto iným druhom dopravy,

neposudzuje sa zodpovednosť cestného dopravcu podľa tohto Dohovoru; v takom prípade zodpovedá cestný dopravca v rozsahu, v akom by zodpovedal dopravca iného druhu dopravy než cestnej, keby došlo medzi ním a odosielateľom k uzavretiu prepravnej zmluvy podľa predpisov platných pre príslušný druh dopravy. Ak však takýchto predpisov niet, posudzuje sa zodpovednosť dopravcu podľa tohto Dohovoru.

2. Ak je cestný dopravca zároveň aj dopravcom iného druhu dopravy, zodpovedá tiež podľa odseku 1, ale tak, ako keby jeho činnosť ako cestného dopravcu a jeho činnosť ako dopravcu iného druhu dopravy vykonávali dve rôzne osoby.

KAPITOLA II
Osoby, za ktoré dopravca zodpovedá

Článok 3

Pri použití tohto Dohovoru zodpovedá dopravca za konanie a opomenutie svojich zástupcov a pracovníkov a všetkých ostatných osôb, ktoré použije pri uskutočňovaní prepravy, ako za vlastné konanie alebo opomenutie za predpokladu, že títo zástupcovia, pracovníci alebo ostatné osoby konajú v rámci svojich pracovných úloh.

KAPITOLA III
Uzavretie a vykonávanie prepravnej zmluvy

Článok 4

Dokladom o uzavretí prepravnej zmluvy je nákladný list. Ak nákladný list chýba, ak má nedostatky alebo ak sa stratil, nie je tým existencia alebo platnosť prepravnej zmluvy dotknutá a vzťahujú sa na ňu aj naďalej ustanovenia tohto Dohovoru.

Článok 5

1. Nákladný list sa vystavuje v troch pôvodných vyhotoveniach podpísaných odosielateľom a dopravcom. Ak to dovoľuje právny poriadok štátu, v ktorom sa nákladný list vystavuje, môžu sa tieto podpisy vytlačiť alebo nahradiť pečiatkami odosielateľa a dopravcu. Prvé vyhotovenie nákladného listu dostane odosielateľ, druhé sprevádza zásielku a tretie si ponechá dopravca.
2. Ak treba zásielku naložiť na niekoľko vozidiel, alebo ak ide o rôzne druhy alebo samostatné časti zásielky, má odosielateľ alebo dopravca právo žiadať o vystavenie toľkých nákladných listov, koľko vozidiel sa má použiť, alebo koľko druhov alebo samostatných častí zásielky sa má nakladať.

Článok 6

1. Nákladný list musí obsahovať tieto údaje:
   a) miesto a dátum vystavenia,
   b) meno a adresu odosielateľa,
   c) meno a adresu dopravcu,
   d) miesto a dátum prevzatia zásielky a miesto jej určenia,
   e) meno a adresu príjemcu,
   f) obvyklé pomenovanie povahy prepravovanej veci a druh obalu; pri veciach nebezpečnej povahy ich všeobecne uznávané označenie,
   g) počet kusov, ich zvláštne značky a čísla,
   h) hrubú váhu zásielky alebo iným spôsobom vyjadrené množstvo tovaru,
   i) náklady spojené s prepravou (dovozné, vedľajšie poplatky, clá a ostatné výdavky vznikajúce od okamihu uzavretia zmluvy až do vydania zásielky),
   j) pokyny potrebné pre colné a iné úradné konania,

k) údaj o tom, že preprava aj napriek akejkoľvek opačnej doložke podlieha ustanoveniam tohto Dohovoru.

2. Nákladný list musí obsahovať prípadne ešte tieto údaje:
   a) zákaz prekládky,
   b) výdavky, ktoré preberá na seba odosielateľ,
   c) výšku dobierky, ktorá sa má vyberať pri dodaní zásielky,
   d) cenu zásielky a sumu vyjadrujúcu osobitný záujem na dodaní,
   e) pokyny odosielateľa dopravcovi týkajúce sa poistenia zásielky,
   f) dohodnutú lehotu, v ktorej sa má preprava uskutočniť,
   g) zoznam dokladov odovzdaných dopravcovi.
3. Strany môžu zapísať do nákladného listu ešte aj iné údaje, ktoré pokladajú za užitočné.

Článok 7

1. Odosielateľ zodpovedá za všetky výdavky a škody, ktoré vzniknú dopravcovi v dôsledku nepresnosti alebo neúplnosti
   a) údajov uvedených v článku 6 ods. 1 písm. b), d), e), f), g), h) a j),
   b) údajov uvedených v článku 6 ods. 2,
   c) všetkých ostatných údajov alebo pokynov, ktoré dal pre vystavenie nákladného listu alebo za účelom ich zaznačenia do nákladného listu.
2. Ak dopravca zapíše na žiadosť odosielateľa do nákladného listu údaje uvedené v odseku 1 toho článku, predpokladá sa, ak sa nedokáže opak, že konal v mene odosielateľa.
3. Ak nákladný list neobsahuje údaj uvedený v článku 6 ods. 1 písm. k), zodpovedá dopravca oprávnenému za všetky výdavky a škody vzniknuvšie na základe tohto opomenutia.

Článok 8

1. Pri prevzatí zásielky na prepravu dopravca preskúma
   a) správnosť údajov v nákladnom liste o počte kusov a o ich značkách a číslach,
   b) zjavný stav zásielky a jej obalu.
2. Ak dopravca nemá vhodné prostriedky, aby mohol preskúmať správnosť údajov uvedených v odseku 1 písm. a) tohto článku, zapíše do nákladného listu výhrady aj s ich odôvodnením. Tak isto musí odôvodniť všetky výhrady, ktoré urobil voči zjavnému stavu zásielky a jej obalu. Tieto výhrady nezaväzujú odosielateľa, iba ak ich v nákladnom liste výslovne uznal.
3. Odosielateľ má právo žiadať od dopravcu preskúšanie hrubej váhy zásielky alebo jej množstva vyjadreného iným spôsobom. Môže tiež žiadať preskúšanie obsahu jednotlivých kusov zásielky. Dopravca má nárok na náhradu výdavkov spojených s týmto preskúšaním. Výsledok uvedeného preskúšania sa zaznačí do nákladného listu.

Článok 9

1. Nákladný list je, pokiaľ sa nedokáže opak, vierohodným dokladom o uzavretí a obsahu prepravnej zmluvy, ako aj o prevzatí zásielky dopravcom.
2. Ak nákladný list neobsahuje výhrady dopravcu s ich odôvodnením, platí právna domnienka, že zásielka a jej obal boli v okamihu prevzatia dopravcom v dobrom zjavnom stave a že počet kusov, ich značky a čísla sa zhodovali s údajmi v nákladnom liste.

Článok 10

Odosielateľ zodpovedá dopravcovi za škody spôsobené osobám, na prevádzkových prostriedkoch alebo na iných zásielkach chybami obalu zásielky, ako aj za všetky výdavky vzniknuvšie z tohto dôvodu, iba ak by závada bola zjavná alebo dopravcovi známa v čase prevzatia zásielky a dopravca nemal k tomu výhrady.

Článok 11

1. Odosielateľ je povinný pripojiť k nákladnému listu alebo dať dopravcovi k dispozícii doklady potrebné na colné a ďalšie úradné konania vykonávané pred vydaním zásielky a poskytnúť mu všetky informácie, o ktoré požiada.
2. Dopravca nie je povinný skúmať, či sú doklady a informácie správne a dostačujúce. Odosielateľ zodpovedá dopravcovi za všetky škody vzniknuté preto, že niet dokladov alebo že neboli dané potrebné informácie, alebo doklady a informácie sú neúplné alebo nesprávne, pokiaľ pravda nejde o nedostatok zavinený dopravcom.
3. Dopravca zodpovedá ako komisionár za následky straty alebo nesprávneho použitia dokladov v nákladnom liste uvedených a k nemu pripojených alebo dopravcovi odovzdaných; je však povinný nahradiť nanajvýš sumu, ktorú by uhrádzal pri strate zásielky.

Článok 12

1. Odosielateľ je oprávnený disponovať so zásielkou, najmä môže požadovať od dopravcu zastavenie prepravy, zmenu miesta dodania alebo vydania zásielky inému príjemcovi, než ktorý bol uvedený v nákladnom liste.
2. Toto právo však zaniká, len čo sa druhý exemplár nákladného listu odovzdá príjemcovi alebo len čo príjemca uplatní právo podľa článku 13 ods. 1; od tohto okamihu je dopravca povinný správať sa podľa príkazov príjemcu.
3. Dispozičné právo patrí však príjemcovi od okamihu vystavenia nákladného listu v tom prípade, ak odosielateľ urobí v ňom príslušný záznam v tom zmysle.
4. Ak pri výkone svojho dispozičného práva dá príjemca príkaz na vydanie zásielky ďalšej osobe, nemôže už táto osoba určiť ďalších príjemcov.
5. Výkon dispozičného práva sa viaže na tieto podmienky:
   a) odosielateľ alebo v prípade uvedenom v odseku 3 toho článku príjemca, ktorý chce uplatniť svoje právo, je povinný preukázať sa prvým vyhotovením nákladného listu, v ktorom musia byť zapísané nové príkazy dané dopravcovi, a uhradiť dopravcovi všetky výdavky a škody vzniknuvšie vykonaním týchto príkazov;
   b) vykonanie príkazov musí byť možné v čase, keď prídu osobe, ktorá ich má vykonať, a nesmie narušovať obvyklú prevádzku dopravcovho podniku ani spôsobiť škodu odosielateľom alebo príjemcom iných zásielok;
   c) príkazy nesmú viesť k rozdeleniu zásielky.
6. Ak dopravca nemôže z dôvodov uvedených v odseku 5 písm. b) tohto článku vykonať udelené príkazy, je povinný hneď o tom upovedomiť osobu, od ktorej tieto príkazy dostal.
7. Dopravca, ktorý nevykoná príkazy dané mu podľa ustanovení tohto článku alebo ktorý ich vykoná bez toho, aby si vyžiadal predloženie prvého vyhotovenia nákladného listu, zodpovedá oprávnenému za škodu tým vzniknutú.

Článok 13

1. Len čo dôjde zásielka na miesto určené na jej vydanie, má príjemca právo žiadať od dopravcu, aby mu proti potvrdeniu vydal druhé vyhotovenie nákladného listu a zásielku. Ak sa zistí strata zásielky alebo ak zásielka nedôjde v lehote uvedenej v článku 19, je príjemca oprávnený vo vlastnom mene uplatňovať proti dopravcovi nároky z prepravnej zmluvy.
2. Príjemca, ktorý uplatňuje práva patriace mu podľa odseku 1 tohto článku, je povinný zaplatiť sumu uvedenú v nákladnom liste. Ak nedôjde v tomto smere k dohode, dopravca nie je povinný zásielku vydať, iba ak by mu príjemca poskytol záruku.

Článok 14

1. Ak plnenie prepravnej zmluvy podľa podmienok určených v nákladnom liste je alebo sa stane ešte pred dôjdením zásielky na miesto jej dodania z akéhokoľvek dôvodu nemožným, je dopravca povinný vyžiadať si pokyny od osoby oprávnenej disponovať so zásielkou podľa článku 12.

2. Ak však okolnosti dovoľujú uskutočniť prepravu za podmienok odchyľujúcich sa od podmienok určených v nákladnom liste a dopravca nemohol dostať v primeranom čase pokyny od osoby oprávnenej disponovať so zásielkou podľa článku 12, urobí dopravca také opatrenia, ktoré považuje v záujme osoby oprávnenej disponovať so zásielkou za najlepšie.

Článok 15

1. Ak sa po tom, čo zásielka došla na miesto dodania, vyskytnú prekážky v dodaní, vyžiada si dopravca pokyny od odosielateľa. Ak príjemca zásielku odmietne, má odosielateľ právo so zásielkou disponovať bez toho, že by sa musel preukázať prvým vyhotovením nákladného listu.
2. Aj keď príjemca zásielku odmietol, môže žiadať o jej vydanie do tých čias, kým dopravca nedostane od odosielateľa opačné pokyny.
3. Ak vzniknú okolnosti brániace dodaniu zásielky po tom, čo príjemca už dal na základe svojho oprávnenia podľa článku 12 ods. 3 príkaz na vydanie zásielky inej osobe, nastupuje pri použití ustanovení odsekov 1 a 2 toho článku na miesto odosielateľa príjemca a na miesto príjemcu táto iná osoba.

Článok 16

1. Dopravca má právo na náhradu výdavkov vzniknuvších mu vyžiadaním alebo uskutočnením pokynov, pokiaľ tieto výdavky nevzniknú jeho zavinením.
2. V prípadoch uvedených v článku 14 ods. 1 a v článku 15 môže dopravca ihneď zložiť zásielku na účet oprávneného; zložením zásielky sa preprava považuje za ukončenú. Dopravca preberá zásielku do úschovy; môže ju však zveriť tretej osobe a je potom zodpovedný len za starostlivý výber tejto tretej osoby. Na zásielke aj naďalej viaznu záväzky vyplývajúce z nákladného listu a všetky ostatné výdavky.
3. Dopravca môže pristúpiť k predaju zásielky bez toho, že vyčká na pokyny oprávneného, ak ide o zásielky podliehajúce rýchlej skaze alebo ak taký postup oprávňuje stav zásielky, alebo ak výdavky za úschovu sú neúmerné hodnote zásielky. Inak tiež môže pristúpiť k predaju, ak nedostal v primeranej lehote od oprávneného opačné pokyny, ktorých vykonanie sa môže od neho primerane na okolnosti požadovať.
4. Ak podľa ustanovení tohto článku bola zásielka predaná, výťažok predaja po odpočítaní súm viaznucich na zásielke sa musí dať k dispozícii oprávnenému. Ak sú tieto sumy vyššie než výťažok predaja, má dopravca právo na rozdiel.
5. Postup pri predaji sa spravuje právnym poriadkom alebo zvyklosťami miesta, kde sa zásielka nachádza.

KAPITOLA IV

Zodpovednosť dopravcu

Článok 17

1. Dopravca zodpovedá za úplnú alebo čiastočnú stratu zásielky alebo za jej poškodenie, ktoré vznikne od okamihu prevzatia zásielky na prepravu až do okamihu jej vydania, ako aj za prekročenie dodacej lehoty.
2. Dopravca je oslobodený od tejto zodpovednosti, ak stratu zásielky, jej poškodenie alebo prekročenie dodacej lehoty zavinil oprávnený, príkaz oprávneného, ktorý nebol zavinený nedbalosťou dopravcu, vlastnou chybou zásielky alebo okolnosťami, ktoré dopravca nemôže odvrátiť a ktorých následky odstrániť nie je v jeho moci.
3. Dopravca sa nemôže dovolávať v snahe zbaviť sa svojej zodpovednosti ani chýb vozidla použitého na prepravu, ani zavinenia alebo nedopatrenia osoby, od ktorej najal vozidlo, alebo jej zástupcov alebo pracovníkov.
4. Dopravca je s prihliadnutím na ustanovenia článku 18 ods. 2 až 5 oslobodený od zodpovednosti, ak strata alebo poškodenie vznikne z osobitného nebezpečenstva súvisiaceho s jednou alebo s viacerými z týchto skutočností:
   a) použitie otvorených vozidiel bez plachiet, ak také použitie vozidiel bolo výslovne dojednané a poznamenané v nákladnom liste;

b) chýbajúci obal alebo chybný obal zásielky, ktorá je pre svoju povahu, ak nie je riadne balená alebo ak nie je balená vôbec, vystavená stratám alebo poškodeniam;

c) manipulácia, naloženie, uloženie alebo vyloženie zásielky odosielateľom, príjemcom alebo osobami konajúcimi za odosielateľa alebo príjemcu;

d) prirodzená povaha určitého tovaru, pre ktorú podlieha úplnej alebo čiastočnej strate alebo poškodeniu, najmä lomom, hrdzou, vnútorným kazením, vysychaním, unikaním, normálnym úbytkom alebo pôsobením hmyzu alebo hlodavcov;

e) nedostatočné alebo chybné značky alebo čísla jednotlivých kusov zásielky;

f) preprava živých zvierat.

5. Ak dopravca nezodpovedá podľa tohto článku za niektoré z okolností, ktoré spôsobili škodu, zodpovedá do tej miery, v akej okolnosti, za ktoré podľa tohto článku zodpovedá, prispeli ku škode.

Článok 18

1. Dôkaz o tom, že strata zásielky, jej poškodenie alebo prekročenie dodacej lehoty vznikli niektorou z príčin uvedených v článku 17 ods. 2, patrí dopravcovi.
2. Ak dopravca osvedčí, že podľa okolností prípadu mohla strata alebo poškodenie zásielky vzniknúť z jedného alebo z niekoľkých zvláštnych nebezpečenstiev uvedených v článku 17 od. 4, predpokladá sa, že vznikli z týchto nebezpečenstiev. Oprávnený môže však preukázať, že škodu nespôsobilo ani celkom ani čiastočne niektoré z týchto nebezpečenstiev.
3. Právna domnienka podľa odseku 2 neplatí v prípade uvedenom v článku 17 ods. 4 písm. a), ak ide o neobvykle veľkú stratu alebo o stratu jednotlivého kusu zásielky.
4. Ak sa preprava uskutočňuje vozidlom vybaveným takým zariadením, že zásielka je chránená pred vplyvom tepla, zimy, pred kolísaním teplôt alebo pred vlhkosťou vzduchu, môže sa dopravca dovolávať článku 17 ods. 4 písm. d) len v tom prípade, ak preukáže, že urobil všetky opatrenia, ktoré mu za daných okolností patria, pokiaľ ide o výber, údržbu a použitie týchto zariadení, a že sa spravoval osobitnými pokynmi, ktoré mu boli udelené.
5. Dopravca sa môže dovolávať článku 17 ods. 4 písm. f) len vtedy, ak preukáže, že urobil všetky opatrenia, ktoré bol podľa okolností povinný urobiť, a že sa spravoval osobitnými pokynmi, ktoré mu boli udelené.

Článok 19

Prekročenie dodacej lehoty nastane vtedy, keď zásielka nebola vydaná v dojednanej lehote, a pokiaľ lehota nebola dojednaná, keď skutočný čas prepravy s prihliadnutím na okolnosti a pri čiastkových nakládkach najmä s prihliadnutím na čas potrebný na zostavenie vozovej zásielky presahuje čas, ktorý možno očakávať od starostlivého dopravcu.

Článok 20

1. Oprávnený môže zásielku bez ďalších dôkazov považovať za stratenú, ak nebola vydaná do 30 dní po uplynutí dojednanej lehoty, a pokiaľ nebola lehota dojednaná, do 60 dní po prevzatí zásielky dopravcom na prepravu.
2. Oprávnený môže pri prijatí náhrady za stratenú zásielku písomne požiadať, aby bol bezodkladne upovedomený, ak sa zásielka nájde do jedného roka po vyplatení náhrady. O podaní tejto žiadosti sa mu vydá písomné potvrdenie.
3. Do 30 dní po tom, čo dostal správu o nájdení zásielky, môže oprávnený žiadať, aby mu zásielka bola vydaná, musí však splniť záväzky vyplývajúce z nákladného listu a vrátiť prijatú náhradu, prípadne po odčítaní výdavkov, ktoré boli v nej zahrnuté; zachová sa mu však právo na náhradu škody za prekročenie dodacej lehoty podľa článku 23, prípadne 26.
4. Ak oprávnený nepodal žiadosť podľa odseku 2 alebo ak nedal v lehote 30 dní pokyny podľa odseku 3, alebo ak sa zásielka našla až po uplynutí jedného roka po vyplatení náhrady, môže dopravca naložiť so zásielkou podľa práva platného v mieste, kde je zásielka.

Článok 21

Ak sa zásielka vydá príjemcovi bez toho, že by sa v zmysle podmienok prepravnej zmluvy vybrala dobierka, je dopravca povinný poskytnúť odosielateľovi náhradu škody až do výšky dobierky; proti príjemcovi má však právo postihu.

Článok 22

1. Ak odosielateľ odovzdáva na prepravu nebezpečnú zásielku, je povinný upozorniť dopravcu na presnú povahu nebezpečenstva, ktoré z tejto zásielky vyplýva, prípadne mu oznámiť, aké bezpečnostné opatrenia treba urobiť. Ak toto upozornenie nie je zapísané v nákladnom liste, je povinnosťou odosielateľa alebo príjemcu preukázať iným spôsobom, že dopravca vedel o presnej povahe nebezpečenstva spojeného s prepravou zásielky.
2. Dopravca môže nebezpečné zásielky, o nebezpečnej povahe ktorých v zmysle odseku 1 tohto článku nevedel, kedykoľvek a kdekoľvek zložiť, zničiť alebo zneškodniť, a to bez akejkoľvek povinnosti nahradiť škodu; okrem toho odosielateľ zodpovedá za všetky výdavky a škody vzniknuvšie odovzdaním takej zásielky na prepravu alebo jej prepravou.

Článok 23

1. Ak dopravca má podľa ustanovení tohto Dohovoru povinnosť nahradiť škodu za úplnú alebo čiastočnú stratu zásielky, vypočíta sa náhrada z hodnoty zásielky v mieste a čase jej prevzatia na prepravu.
2. Hodnota zásielky sa určuje podľa burzovej ceny, a ak nie je burzová cena, podľa bežnej trhovej ceny, a ak nie je ani burzová ani bežná trhová cena, podľa všeobecnej hodnoty tovaru rovnakej povahy a akosti.
3. Náhrada škody nesmie presahovať 25 frankov za kilogram chýbajúcej hrubej váhy. Frankom sa rozumie zlatý frank váhy 10/31 gramu a rýdzosti 0,900.
4. Okrem toho sa uhrádza dovozné, clo a iné výdavky vzniknuvšie v súvislosti s prepravou zásielky, a to pri úplnej strate v plnej výške a pri čiastočnej strate pomerným dielom; iné škody sa neuhrádzajú.
5. Ak sa prekročí dodacia lehota a oprávnený preukáže, že škoda vznikla z tohto dôvodu, dopravca je povinný uhradiť škodu len do výšky dovozného.
6. Vyššiu náhradu možno požadovať iba vtedy, ak bola podľa článku 24 a 26 udaná cena zásielky alebo osobitný záujem na dodaní.

Článok 24

Odosielateľ môže, ak zaplatí dohodnutý príplatok k prepravnému, udať v nákladnom liste cenu zásielky prevyšujúcu hranicu určenú v článku 23 ods. 3 a v takom prípade nahrádza udaná cena túto hranicu.

Článok 25

1. Pri poškodení zásielky uhrádza dopravca sumu, o ktorú sa jej hodnota znížila; suma sa vypočítava z hodnoty zásielky určenej podľa článku 23 ods. 1, 2 a 4.
2. Náhrada škody nesmie však presahovať:
   a) ak je poškodením znehodnotená celá zásielka, sumu, ktorá by sa vyplatila pri jej úplnej strate;
   b) ak je poškodením znehodnotená len časť zásielky, sumu, ktorá by sa vyplatila pri strate znehodnotenej časti zásielky.

Článok 26

1. Odosielateľ môže, ak zaplatí dohodnutý príplatok k prepravnému, udať v nákladnom liste sumu osobitného záujmu na dodaní zásielky pre prípad jej straty alebo poškodenia alebo prekročenia dodacej lehoty.

2. Ak bol udaný osobitný záujem na dodaní, môže sa nezávisle od náhrad škôd určených v článkoch 23, 24 a 25 požadovať náhrada ďalších preukázaných škôd až do sumy udaného záujmu na dodaní.

Článok 27

1. Oprávnený môže požadovať úroky z náhrady škody. Tieto úroky vo výške 5 % ročne sa počítajú odo dňa zaslania písomnej reklamácie dopravcovi, a ak nebola reklamácia podaná, odo dňa podania žaloby na súde.
2. Ak sumy, podľa ktorých sa náhrada škody vypočítava, nie sú vyjadrené v mene štátu, v ktorom sa platenie náhrady požaduje, uskutočňuje sa menový prepočet podľa bežného kurzu platného ku dňu a v mieste vyplatenia náhrady.

Článok 28

1. Ak strata zásielky, jej poškodenie alebo prekročenie dodacej lehoty pri preprave, na ktorú sa vzťahuje tento Dohovor, môže viesť podľa príslušných právnych predpisov k uplatneniu mimozmluvných nárokov, môže sa dopravca odvolať na tie ustanovenia Dohovoru, ktoré vylučujú jeho zodpovednosť alebo ktoré určujú alebo obmedzujú rozsah náhrady škody.
2. Ak sa pri strate zásielky, pri jej poškodení alebo pri prekročení dodacej lehoty uplatnia nároky z mimozmluvnej zodpovednosti proti niektorej z osôb, za ktoré dopravca podľa článku 3 zodpovedá, môže sa táto osoba tiež odvolať na tie ustanovenia Dohovoru, ktoré vylučujú zodpovednosť dopravcu alebo ktoré určujú alebo obmedzujú rozsah náhrady škody.

Článok 29

1. Dopravca sa nemôže odvolávať na tie ustanovenia tejto kapitoly, ktoré vylučujú alebo obmedzujú jeho zodpovednosť alebo prenášajú dôkazové bremeno, ak bola škoda spôsobená úmyselne alebo takým zavinením, ktoré sa podľa práva súdu, na ktorom sa právna vec prejednáva, považuje za rovnocenné úmyslu.
2. To isté platí aj vtedy, ak sa úmyselného konania alebo zavinenia dopustili zástupcovia alebo pracovníci dopravcu alebo iné osoby použité dopravcom na uskutočnenie prepravy a ak títo zástupcovia, pracovníci alebo iné osoby konali v rámci svojich pracovných úloh. V takom prípade sa títo zástupcovia, pracovníci alebo iné osoby tiež nemôžu odvolávať, pokiaľ ide o ich osobnú zodpovednosť, na ustanovenia tejto kapitoly uvedené v odseku 1.

KAPITOLA V

Reklamácie a žaloby

Článok 30

1. Ak príjemca prevzal zásielku bez toho, že spolu s dopravcom náležite zistil jej stav alebo oznámil dopravcovi výhrady s uvedením všeobecných údajov o povahe straty alebo poškodenia najneskoršie pri prevzatí zásielky, ak ide o straty alebo poškodenia zjavne znateľné, a najneskoršie do 7 dní odo dňa vydania zásielky, nepočítajúc do toho nedele a uznané sviatky, ak ide o straty alebo poškodenia zjavne neznateľné, predpokladá sa, pokiaľ sa nepreukáže opak, že dostal zásielku v stave uvedenom v nákladnom liste. Ak ide o straty alebo poškodenie zjavne neznateľné, musia sa uvedené výhrady urobiť písomne.
2. Ak stav zásielky náležite zistil príjemca a dopravca, je proti výsledku takého zistenia prípustný dôkaz len vtedy, ak ide o straty alebo poškodenie zjavne neznateľné a ak príjemca poslal dopravcovi písomne výhrady do 7 dní po tomto zistení, nepočítajúc do toho nedele a uznané sviatky.
3. Nárok na náhradu za prekročenie dodacej lehoty možno uplatniť len vtedy, ak sa dopravcovi zaslala písomná výhrada do 21 dní po tom, čo sa zásielka dala k dispozícii príjemcovi.
4. Deň vydania zásielky, alebo podľa okolností deň zistenia stavu zásielky, alebo deň, keď sa zásielka dala k dispozícii príjemcovi, sa do lehôt uvedených v tomto článku nezapočítava.
5. Dopravca a príjemca sú povinní v primeranej miere si uľahčiť potrebné zisťovanie a vyšetrovania.

Článok 31

1. Spory vzniknuvšie z prepráv podliehajúcich tomuto Dohovoru môže žalobca viesť, pokiaľ ich nevedie na súdoch zmluvných štátov určených dohodou strán, na súdoch toho štátu, na území ktorého

   a) má žalovaný trvalé bydlisko, hlavné sídlo podniku alebo pobočku alebo zastupiteľstvo, ktorých prostredníctvom bola prepravná zmluva uzavretá, alebo

   b) leží miesto, kde sa zásielka prevzala na prepravu alebo miesto určené na jej vydanie;

   na iných súdoch nemôže žalobca spor viesť.

2. Ak sa v spore uvedenom v odseku 1 tohto článku prejednáva žaloba pred súdom príslušným podľa uvedeného odseku alebo ak v takom spore tento súd vyniesol rozsudok, nemožno podať z toho istého dôvodu medzi tými istými stranami novú žalobu, iba ak rozhodnutie súdu, pred ktorým sa prejednáva prvá žaloba, nie je vykonateľné v štáte, v ktorom sa podáva nová žaloba.

3. Ak sa stal v spore uvedenom v odseku 1 tohto článku rozsudok vynesený súdom niektorého zo zmluvných štátov v tomto štáte vykonateľným, stáva sa vykonateľným aj vo všetkých ostatných zmluvných štátoch, len čo boli splnené v príslušnom štáte predpísané formality. Tieto formality však nemôžu byť základom obnovy konania.

4. Ustanovenia odseku 3 tohto článku sa vzťahujú na rozsudky vydané v spornom konaní, na rozsudky v neprítomnosti strán a na súdne zmiery; nevzťahujú sa však na predbežné rozsudky ani na súdne rozhodnutia, ktorými sa pri úplnom alebo čiastočnom zamietnutí žaloby ukladá žalobcovi okrem náhrady nákladov konania aj náhrada škody a úrokov.

5. Od občanov zmluvných štátov, ktorí majú bydlisko alebo sídlo podniku v jednom z týchto štátov, nemožno požadovať zloženie záruky na zabezpečenie nákladov súdneho konania súvisiaceho s uplatnením nárokov z prepráv podľa tohto Dohovoru.

Článok 32

1. Nároky z prepráv, na ktoré sa vzťahuje tento Dohovor, sa premlčujú za jeden rok. V prípade úmyslu alebo takého zavinenia, ktoré sa podľa práva súdu, na ktorom sa právna vec prejednáva, považuje za rovnocenné s úmyslom, je premlčacia lehota trojročná. Premlčacia lehota začína plynúť:

   a) pri čiastočnej strate zásielky, pri jej poškodení alebo pri prekročení dodacej lehoty dňom vydania zásielky;

   b) pri úplnej strate tridsiatym dňom po uplynutí dohodnutej dodacej lehoty, a ak nebola dodacia lehota dohodnutá, šesťdesiatym dňom po prevzatí zásielky dopravcom;

   c) vo všetkých ostatných prípadoch uplynutím troch mesiacov odo dňa uzavretia prepravnej zmluvy.

   Deň, ktorým premlčacia lehota začína plynúť, sa do premlčacej lehoty nepočíta.

2. Písomná reklamácia zastavuje plynutie premlčacej lehoty až do dňa, keď dopravca reklamáciu písomne odmietne a vráti k nej pripojené doklady. Ak sa reklamácia čiastočne uzná, plynie premlčacia lehota iba pri tej časti reklamácie, ktorá zostala sporná. Dôkaz o prijatí reklamácie alebo o odpovedi na ňu a o vrátení dokladov patrí tej strane, ktorá sa na tieto skutočnosti odvoláva. Neskoršia reklamácia v tej istej veci plynutie premlčacej lehoty nezastaví.

3. S výnimkou ustanovení odseku 2 spravuje sa zastavenie premlčacej lehoty právom platným na súde, na ktorom sa právna vec prejednáva. To isté platí aj pre prerušenie premlčania.

4. Premlčané nároky sa už nemôžu uplatňovať ani vzájomnou žalobou ani námietkami.

Článok 33

Prepravná zmluva môže obsahovať doložku zakladajúcu príslušnosť rozhodcovského súdu, ale iba pod podmienkou, že doložka predpokladá, že rozhodcovský súd bude rozhodovať podľa tohto Dohovoru.

KAPITOLA VI
Ustanovenie o preprave vykonávanej postupne niekoľkými dopravcami

Článok 34

Ak na základe jedinej prepravnej zmluvy vykonávajú prepravu postupne niekoľkí cestní dopravcovia, preberá každý z nich zodpovednosť za vykonanie celej prepravy; druhý a každý ďalší dopravca sa stáva prevzatím zásielky a nákladného listu zmluvnou stranou za podmienok určených nákladným listom.

Článok 35

1. Dopravca, ktorý preberá zásielku od predchádzajúceho dopravcu, odovzdá mu dátumované a podpísané potvrdenie. Na druhé vyhotovenie nákladného listu je povinný napísať svoje meno a adresu. V prípade potreby zaznamená na toto vyhotovenie, ako aj na potvrdenie výhrady toho druhu, ako sú uvedené v článku 8 ods. 2.
2. Pre vzájomné vzťahy medzi dopravcami vykonávajúcimi prepravu postupne platia ustanovenia článku 9.

Článok 36

Nároky zo zodpovednosti za stratu zásielky, za jej poškodenie alebo za prekročenie dodacej lehoty sa môžu okrem prípadov vzájomnej žaloby alebo námietok v spore o nároky uplatnené na podklade tej istej prepravnej zmluvy uplatniť žalobou len proti prvému dopravcovi, poslednému dopravcovi alebo proti dopravcovi, ktorý vykonal tú časť prepravy, počas ktorej došlo k udalosti, ktorá je príčinou straty zásielky, jej poškodenia alebo prekročenia dodacej lehoty; žaloba sa môže podať súčasne aj proti niekoľkým z týchto dopravcov.

Článok 37

Dopravca, ktorý podľa ustanovení tohto Dohovoru zaplatil náhradu škody, má, pokiaľ ide o zaplatenú náhradu, úroky a výdavky, právo postihu proti dopravcom, ktorí sa zúčastňovali na preprave, podľa týchto ustanovení:

a) dopravca, ktorého konaním bola spôsobená škoda, je povinný niesť sám jej náhradu, či už ju zaplatil on alebo iný dopravca;

b) ak škoda bola spôsobená konaním dvoch alebo viacerých dopravcov, musí každý z nich zaplatiť sumu zodpovedajúcu podielu jeho zodpovednosti; ak sa podiel zodpovednosti nedá určiť, zodpovedá každý dopravca pomerne podľa podielu prepravného, ktorý mu patrí;

c) ak sa nedá zistiť, ktorý z dopravcov má zodpovednosť, rozdelí sa náhrada v pomere uvedenom pod písmenom b) medzi všetkých dopravcov.

Článok 38

Ak je niektorý z dopravcov neschopný platiť, rozdelí sa suma, ktorá na neho pripadla a ktorú nezaplatil, medzi všetkých ostatných dopravcov v pomere k ich podielom prepravného.

Článok 39

1. Dopravca, proti ktorému sa uplatňuje postih uvedený v článkoch 37 a 38, nemá právo popierať oprávnenosť platby uskutočnenej dopravcom uplatňujúcim postih, ak náhradu škody určil súd rozhodnutím a on sám bol o konaní riadne upovedomený a mal možnosť sa na ňom zúčastniť.
2. Dopravca, ktorý chce uplatniť postih na súde, môže tak urobiť pred príslušným súdom štátu, v ktorom má niektorý zo zúčastnených dopravcov trvalé bydlisko, hlavné sídlo podniku alebo pobočku alebo zastupiteľstvo, ktorých prostredníctvom bola prepravná zmluva uzavretá. Postih sa môže uplatniť jedinou žalobou na tom istom súde proti všetkým zúčastneným dopravcom.
3. Ustanovenia článku 31 ods. 3 a 4 sa vzťahujú aj na rozsudky o postihu uplatnenom podľa článku 37 a 38.

4. Ustanovenia článku 32 platia aj pre postih medzi dopravcami. Premlčacia lehota začína však plynúť dňom nadobudnutia právoplatnosti konečného súdneho rozhodnutia, ktorým bola určená výška náhrady škody podľa ustanovení tohto Dohovoru, a ak nie je také rozhodnutie, dňom skutočného zaplatenia náhrady.

Článok 40

Dopravcovia sa môžu medzi sebou dohodnúť na ustanoveniach odchylných od článku 37 a 38.

KAPITOLA VII

Neplatnosť dojednaní, ktoré sú v rozpore s Dohovorom

Článok 41

1. Všetky dojednania, ktoré sa priamo alebo nepriamo odchyľujú od ustanovení tohto Dohovoru, sú, s výnimkou ustanovení článku 40, neplatné a právne neúčinné. Neplatnosť takých dojednaní nemá za následok neplatnosť ostatných ustanovení zmluvy.
2. Neplatné sú najmä všetky doložky, ktorými by sa dopravcovi postúpili nároky z poistenia zásielky alebo akékoľvek iné podobné doložky, ako aj všetky doložky prenášajúce dôkazné bremeno.

KAPITOLA VIII

Záverečné ustanovenia

Článok 42

1. Tento Dohovor môžu podpísať alebo k nemu pristúpiť členské štáty Európskej hospodárskej komisie a štáty prijaté do komisie s poradným hlasom podľa odseku 8 mandátu tejto komisie.
2. Štáty oprávnené zúčastniť sa podľa odseku 11 mandátu Európskej hospodárskej komisie na niektorých ich prácach sa môžu stať zmluvnými stranami tohto Dohovoru tak, že k nemu pristúpia po dni jeho účinnosti.
3. Dohovor možno podpísať do 31.augusta 1956 včítane. Po tomto dni možno k Dohovoru pristúpiť.
4. Dohovor podlieha ratifikácii.
5. Ratifikácia alebo prístup k Dohovoru sa uskutoční uložením príslušnej listiny u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 43

1. Tento Dohovor nadobúda účinnosť deväťdesiateho dňa po tom, keď päť štátov uvedených v článku 42 ods. 1 uloží ratifikačné listiny alebo listiny o prístupe k Dohovoru.
2. Pre každý štát, ktorý ratifikuje Dohovor alebo k nemu pristúpi po uložení ratifikačných listín alebo listín o prístupe piatich štátov, nadobúda tento Dohovor účinnosť deväťdesiateho dňa po uložení ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.

Článok 44

1. Každá zmluvná strana môže tento Dohovor vypovedať oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
2. Výpoveď nadobudne účinnosť dvanásť mesiacov po dni, keď generálny tajomník dostane oznámenie o výpovedi.

Článok 45

Ak po nadobudnutí účinnosti tohto Dohovoru klesne v dôsledku výpovedi počet zmluvných strán na menej než päť, stráca Dohovor účinnosť dňom, keď nadobudne účinnosť posledná z týchto výpovedí.

Článok 46

1. Každý štát môže pri uložení ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe alebo kedykoľvek neskoršie vyhlásiť v oznámení zaslanom generálnemu tajomníkovi Organizácie spojených národov, že tento Dohovor bude platiť na všetkých územiach alebo na niektorom z území, ktoré zastupuje v medzinárodných vzťahoch. Na území alebo na územiach uvedených v oznámení bude Dohovor platiť začínajúc deväťdesiatym dňom po tom, keď generálny tajomník dostal toto oznámenie, a ak Dohovor ešte nenadobudol do tohto dňa účinnosť, dňom jeho účinnosti.
2. Každý štát, ktorý podľa predchádzajúceho odseku urobí vyhlásenie, že tento Dohovor platí na niektorom území, ktoré v medzinárodných vzťahoch zastupuje, môže Dohovor, pokiaľ sa týka tohto územia, podľa článku 44 vypovedať.

Článok 47

Každý spor medzi dvoma alebo viacerými zmluvnými stranami o výklad alebo použitie tohto Dohovoru, ktorý sa nepodarilo stranám urovnať rokovaním alebo iným spôsobom, sa môže na návrh ktorejkoľvek zúčastnenej zmluvnej strany predložiť na rozhodnutie Medzinárodnému súdnemu dvoru.

Článok 48

1. Každá zmluvná strana môže pri podpise alebo ratifikácii tohto Dohovoru alebo pri prístupe k nemu vyhlásiť, že sa necíti viazaná článkom 47 Dohovoru. Ostatné zmluvné strany nebudú viazané článkom 47 voči zmluvnej strane, ktorá urobila takúto výhradu.
2. Zmluvná strana, ktorá urobila výhradu podľa odseku 1, môže túto výhradu kedykoľvek odvolať oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
3. Žiadna iná výhrada k tomuto Dohovoru nie je prípustná.

Článok 49

1. Po uplynutí trojročnej platnosti tohto Dohovoru môže ktorákoľvek zmluvná strana požiadať oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov o zvolanie konferencie za účelom revízie tohto Dohovoru. Generálny tajomník upovedomí o tejto žiadosti všetky zmluvné strany a zvolá revíznu konferenciu, ak mu najmenej štvrtina zmluvných strán oznámi súhlas s touto žiadosťou do štyroch mesiacov odo dňa, keď odoslal upovedomenie.
2. Ak je konferencia podľa predchádzajúceho odseku zvolaná, generálny tajomník upovedomí všetky zmluvné strany a vyzve ich, aby do troch mesiacov predložili návrhy, o prerokovanie ktorých na konferencii žiadajú. Generálny tajomník oznámi všetkým zmluvným stranám predbežný program rokovania konferencie, ako aj znenie návrhov najmenej tri mesiace predo dňom otvorenia konferencie.
3. Generálny tajomník pozve na každú konferenciu zvolanú podľa tohto článku všetky štáty uvedené v článku 42 ods. 1, ako aj štáty, ktoré sa stali zmluvnými stranami podľa článku 42 ods. 2.

Článok 50

Okrem oznámení uvedených v článku 49 upovedomuje generálny tajomník Organizácie Spojených národov štáty uvedené v článku 42 ods. 1, ako aj štáty, ktoré sa stali zmluvnými stranami podľa článku 42 ods. 2

a) o ratifikáciách a prístupoch podľa článku 42,

b) o dátumoch, kedy tento Dohovor nadobudne účinnosť podľa článku 43,

c) o výpovediach podľa článku 44,

d) o strate účinnosti tohto Dohovoru podľa článku 45,

e) o oznámeniach, ktoré dostal podľa článku 46,

f) o výhradách a oznámeniach, ktoré dostal podľa článku 48 ods. 1 a 2.

Článok 51

Po 31.auguste 1956 bude originál tohto Dohovoru uložený u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, ktorý rozošle overené zhodné opisy všetkým štátom uvedeným v článku 42 ods. 1 a 2.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento Dohovor.

Dané v Ženeve devätnásteho mája tisíc deväťsto päťdesiatšesť v jedinom vyhotovení v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť.

PROTOKOL O PODPÍSANÍ

Pri príležitosti podpísania Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave dohodli sa podpísaní, riadne splnomocnení, na tomto vyhlásení a vysvetlení:

1. Tento Dohovor sa nevzťahuje na prepravy medzi Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska a Írskou republikou.
2. K článku 1 ods. 4

Podpísaní sa zaväzujú prerokovať dohovory o zmluve o sťahovaní a o zmluve o kombinovanej doprave.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento Protokol.

Dané v Ženeve devätnásteho mája tisíc deväťsto päťdesiatšesť v jedinom vyhotovení v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť.

*) Tu sa uverejňuje slovenský preklad.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.